
REFERAT

MØTE I DET RÅDGIVENDE UTVALGET FOR FORVALTNINGEN AV MARIDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Dato: 14. september 2022, kl. 13.00-15.00

Sted: Statsforvalteren i Oslo og Viken, Statens hus Oslo, møterom B661

Til stede fra utvalget:

Tor Øystein Olsen og Otto Ullevålseter, Maridalens Venner
Frank Thomassen og Knut Johansson, Bymiljøetaten seksjon Nordmarka
Marthe Lindseth (Bymiljøetaten) kontakt med forpakterne
Knut Samseth Landbrukssjef Regionkontor landbruk
Bastian Poppe (Vara for Frode Hult), VAV Oslo kommune
Jon Ivar Bakke, Maridalen Forpakterforening
Erik Brodin, Grunneier
Johan Hval, Oslo og Omland Friluftsråd
Jan-Edvard Monsrud, Maridalen Vel
Thomas Overvaag Lie og Silje Hauge Byantikvaren
Lars Flugsrud (vara for Erik Brodin) Bøndene.

Til stede fra Statsforvalteren: Tonje Katrine Vaage og Sigurd Bakken.

Referent: Tonje Katrine Vaage

Mandat for rådgivende utvalg for Maridalen:

Det rådgivende utvalget skal gi råd om planlegging og gjennomføring av skjøtselstiltak og i saker av prinsipiell betydning for forvaltningen av verneområdet.

Agenda for møtet

1. Kort presentasjonsrunde
2. Orientering om tidligere saker. Gang- og sykkelvei langs Maridalsveien, vei til Hagastua, oppgradering av høyspentlinje og hogstmeldinger.
3. Gjennomført og planlagt skjøtsel i Maridalen LVO.
  - a. Bymiljøetaten v/Frank Thomassen
  - b. Maridalen Vel v/Jan Edvard Monsrud
  - c. Bøndene v/Lars Flugsrud
4. Eventuelt
  - a. Innspill fra forrige møte – felles befarings for det rådgivende utvalget i Maridalen LVO og hyppigere møteaktivitet?
  - b. Skjøtelsesplan for Maridalen.

1. Kort Presentasjonsrunde.

Gjennomført i møtet.

2. Orientering om tidligere saker.

Gang- og sykkelvei fra Brekke til Hammeren

Saken har tatt litt lengre tid enn forventet. Det har kommet inn flere krav i ettertid, blant annet krav om KU og om geologiske undersøkelser. Oslo kommune har sendt over et varsel om utvidet planområde for detaljreguleringsplanen for «Maridalsveien» 8. juni 2022 til Statsforvalteren. Formålet med denne utvidelsen var å rydde opp i reguleringsstatus, skape tilfredsstillende avkjørselsforhold, tilrettelegge for erosjonssikring og sikre nødvendige arealer under anleggsperioden og sikre at kulturminner og naturverdier er tilfredsstillende sikret.

Etter korrespondanse med saksbehandler i kommunen ble Statsforvalteren informert om at nytt planarbeid er i gang. Målet er at det nye planforslaget sendes på høring til Plan- og bygg i kommunen rett før jul. Deretter blir det sendt til politisk behandling. Hvis planen går igjennom, kan Statsforvalteren forvente å få den på høring våren 2023. Planen vil bli sendt på høring til det rådgivende utvalget.

Ny landbruksvei til Hagastua.

Statsforvalteren har gitt dispensasjon til tiltaket og saken er ferdig hos Statsforvalteren.

Oppgradering av kraftlinje fra Korsvoll til Hammeren.

Elvia As har søkt om tillatelse til å bytte ut dagens fagverksmaster med nye H-master i treverk og bytte ut dagens luftlinje med ny isolert linje. De søkte også om tillatelse til å grave luftledningen ned i bakken ved fotballbanen ved Korsvoll. Statsforvalteren vurderte den delen av tiltaket som omfattet bytte av master og ny isolert luftledning til ikke å være søknadspliktig etter verneforskriften. Det ble gitt dispensasjon til å grave luftledningen ned i bakken ved Korsvoll.

I møtet ble det informert om at dagens kraftlinje er dagens eldste linje i drift, fra 20-tallet. Linja i dag går ned til trafostasjonen på Korsvoll. Mastene ble satt opp på slutten av 60-tallet, før det var det impregnerte trestolper. På NVE sine hjemmesider er det en egen side om kraftforsyningens kulturminner. Linja er på gul liste. Mastene burde kanskje pusses opp i stedet for å erstatte de (Elvia er eier). Går en tilsvarende linje i Sørkedalen, som ble revet, men hvor én mast ble satt igjen som pynt. NVE sine kulturminner er i praksis mer rådgivende retningslinjer enn et strengt vern. Det er en enighet om at linja er viktig og må holdes i drift, men det påpekes samtidig at det må tas kunnskapsbaserte beslutninger.

Siden Statsforvalteren vurderte det meste av tiltaket til ikke å være søknadspliktig etter verneforskriften ble saken ikke sendt på høring til det rådgivende utvalget. Statsforvalteren var ikke klar over at kraftlinjen var registrert som kulturminne og på gul liste. Statsforvalteren har kun behandlet søknaden etter verneforskriften og fattet vedtak om dispensasjon til å grave luftledning ned i bakken ved fotballbanen på Korsvoll. I vedtaket er det lagt inn et punkt om at Statsforvalteren forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og Statsforvalteren eventuelt kan komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Hogstmeldinger

Siden juli har Statsforvalteren godkjent hogstmeldinger og gitt dispensasjon til hogst ved Kringla vest (tynningshogst), Grytebekken (flate- og tynningshogst) og ved Sander (fjerning av mislykket skjermstilling). Hogsten er gjennomført på Bymiljøetatens eiendom.

3. Gjennomført og planlagt skjøtsel i Maridalen landskapsvernområde

Gjennomgang av Bymiljøetaten v/Frank Thomassen

1. Bymiljøetaten har restaurert to dammer. Vårenhus var helt gjengrodd, og er nå åpnet opp. Her det blitt observert bever, og dammen blir nå også mye brukt av andefugl. Gåsedammen var også en vellykket restaurering, og biologer har godkjent arbeidet. Det er blitt tynnet ut vegetasjon rundt dammene.
2. Ved Øyungsdammen er det satt ut benker. Det er også planlagt å sette ut et par benker til.
3. Det er beitepusset og slått med ATV i langs flere skiløyper.
4. Ved Stubberudbråten er det gjennomført rydding og beskjæring ved en askeallé. Det skal komme en arborist i forbindelse med ytterligere beskjæring. Biologer har også vært involvert, og større stokker er blitt lagt igjen. Det har vært et ønske om å bevare så mye av asketrærne som mulig.
5. Planlagt åpning og tynning på sørsiden av veien ved Hammeren, nord for vannet. Det er ønskelig med store løvtrær som er mer stabile, så det må tynnes og ryddes litt rundt for å legge til rette for dette. Hogstavfallet skal samles inn.
6. Luking av Rødhyll, innmark på Midtodden. Gammelt innmarksjorde som er hogd ut, mye tømmer. Har plantet ut noen eikenøtter her tidligere. Ønsker løvtrær fremfor «gran-jungel».
7. Myrrestaurering på Skjervenmyra (Bruamyra), stort sett ferdig med hogst, skal komme gravemaskin fra Statsforvalteren til høsten.
  - a. Innspill: Rune Halvorsen, jobber på naturhistorisk museum, kan bidra med informasjon om myr og myrrestaurering.
  - b. Innspill (Maridalens Venner): Ønske om eget punkt på neste møte om myrrestaurering.
8. Har slått to slåtteeenger i år. Ødegården nord, andre er Bjørkelunden V ved Hammeren (gjengrodd hagemark/slåttemark)
9. På grunn av møtetiden måtte presentasjonen kuttet kort, og Bymiljøetaten rakk ikke å presentere alt som er blitt utført siden forrige møte.

Gjennomgang av Maridalen Vel

1. Har satt opp tavler de kjøpte inn i fjor (kom seint i fjor).
2. Klipt Storejordet 3 ganger, pluss en rekke andre områder som er slått med ryddesag. Det som er blitt ryddet er ikke noe å ta vare på eller som kan brukes til andre formål, så avfallet ligger igjen. Har brukt mange timer på slåtten.

3. Forslag til neste år: Murerstua sør for Nes, rydding og hogst. Ludvigstua, ved utløpet fra Dausjøen ned i Maridalsvannet. Må hogges 10 store grantrær og litt løvtrær for å få frem en mur. Kornløkken i samme området, må kartlegge historikk.
4. Ønsker om et bredt samarbeid når det gjelder det gamle kruttverket på nordsiden av elva. Kruttverket er på gul liste. Det er ønsket om å få til en befaring på det på frossen mark, kommer en invitasjon på dette i løpet av høsten fra byantikvaren.

Gjennomgang av Bøndene v/Lars Flugsrud

Skjøtsel, hogst (BYM, Løvenskiold, bønder, forpaktere – se PP 2017)

1. Hogst på tidligere dyrka mark (Låkeberget, Skar, Hauger).
  - a. Innspill: Står igjen noen rester ved Låkeberget som Bymiljøetaten skal fjerne. Bymiljøetaten har allerede tynnet, skal de ta resten er det fordi det skal tilbake til dyrka mark
2. Hogst og rydding langs Gml Maridalsvei / Turter.
  - a. BYM ønsker å tynne ut/fjerne gran og få tilbake løvtrær.
3. Hogst og rydding langs Maridalsvannet.
4. Slått og rydding på Turter.
5. Plan for skogsdrift godkjent av Forvaltningsmyndighet. Verneforskrift kap IV pkt 3.
  - a. Innspill om at flere hogstmeldinger burde tas opp i det rådgivende utvalget.
6. Skjøtsel og nyplanting av alleer og trekker (Stubberud).

Landbruk (BYM, VAV, Regionkontor Landbruk, bønder, forpaktere).

1. Bever eller dyrka mark på Turterjordet, grøfting.
  - a. Det informeres om at beveren trolig har forlatt området. Er det mulig å fjerne demningen? Henvendelse må rettes til viltmyndighet i kommunen. Bymiljøetaten sjekker opp dette videre.
2. Hestebeite på Turter.
  - a. Innspill: Ble stubbefrest for 15 år siden, satt opp gjerde, rundt 40 mål som har blitt beitet frem til i fjor. Er fortsatt en del areal igjen som kommer til å gro igjen. Er 3 hester, har ikke vært intensjon om at det skal beites noe mer. 40 mål er allerede beite til minst 8 hester, og hestene beiter allerede annet sted som gror igjen hvis de skal stå mer på Turter. Mye engasjement rundt at det ikke får gå flere hester der, men er begrenset av drikkevannsforskriften.
  - b. Innspill: Drikkevannsforskriften regulerer bruken av området. Dette gjør det vanskelig å bruke området til hestebeite (mulig parasitter og smitte til drikkevannet). Drikkevannsforskriften skal revideres. Det er forventet at den blir endre strengere.

På grunn av tidsmangel ble resten av innspillene ikke gjennomgått i møtet. Resten av innspillene vil derfor bli gjengitt under:

Vei, infrastruktur (BYM, VAV, BYA)

- *Salting av veiene i Maridalen, plantedød, forurensing*

- *Veimerking, skilting, belysning – begrensning, historisk materialbruk*
- *Utskifting av høyspentmastene fra Kraftstasjonen, fredet kulturminne?*
- *Anleggsveien til Oset. Tillatelse. Etterbruk.*
- *Parkeringsplassene. Opplag / hensetting – tidsbegrensning*
- *«Velkommen til Maridalen», skilt, parkering, merking av gang-sykkelveien*
- *Endringer til drikkevannsrestriksjonene som følge av fullrensing mm.?*

Byggesak (BYA, VAV og EBY og PBE)

- *Skar leir, hva skjer? Aktuell bruk?*
- *Antall boenheter, tillatelse til økning? Verenforskriften kap. VI pkt 2*
- *Byggesaker, klare retningslinjer for mulige tiltak, areal, byggeskikk*

Kulturminner (BYM, BYA)

- *Martinhytta, salg, fredning (orientering ved Tor Øystein Olsen?)*
- *Bygata. urgammel kløvsti fra Hadeland til Oslo (orientering ved Tor Øystein Olsen og Lars Flugsrud)*
- *Tiltak for bevaring av kulturminner (Ankerveien, Elveforbygninger, steingarder, veifar)*

4.Eventuelt

På grunn av tidsmangel falt diskusjonsdelen av eventuelt-posten bort. Det vil bli sendt ut utfyllende informasjon om disse punktene på epost.

Møtehyppighet

Det ble ytret ønske fra Maridalens Venner om to fysiske møter. Ett av møtene kan gjerne gjennomføres i Maridalen.

Befaring i Maridalen med det Rådgivende utvalget

Det virket som flere av deltakerne var positive til en befaring i Maridalen. Det vil bli sendt ut forslag til dato og tema for en slik befaring på epost.

Innspill fra Bymiljøetaten v/ Marthe Lindseth

Hva slags landskap er vi opptatte av å ta vare på? 60-tallet? 20-tallet? Bør diskuteres nærmere på et senere møte, antakeligvis er det mest relevant i forbindelse med arbeidet med ny forvaltningsplan. Jordbruket har endret seg jevnt gjennom tiden, og det må kommes til en enighet om hva slags landskap vi ønsker å opprettholde.